جام جم
۴ اقتصاد
ECONOMY
سه‌شنبه ■ ۱۱ آذر ۱۴۰۴ ■ شماره ۷۲۰۴

آمار تورم بانک مرکزی به‌روز شد

بانک مرکزی پس از سال‌ها سکوت آماری، دوباره شاخص قیمت مصرف‌کننده را منتشر کرد. آخرین‌بار در سال ۱۳۹۷ بود که بانک مرکزی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی را منتشر کرد و از آن پس، انتشار این آمار با دستور حسن روحانی، رئیس‌جمهور وقت و ریاست‌کلی همتی در بانک مرکزی متوقف شد و فقط مرکز آمار مرجع رسمی اعلام تورم بود. هرچند در سال ۱۴۰۱ یکبار آمار تورم بانک مرکزی به‌روز شد ولی آن به‌روزرسانی ادامه نداشت و همچنان آمار تورم از سوی این بانک به‌صورت رسمی منتشر نمی‌شد. در گزارش تازه بانک مرکزی، شاخص قیمت مصرف‌کننده با سال پایه ۱۴۰۰، رشدهای سالانه در محدوده ۳۸ تا ۴۰ درصد را نشان می‌دهد؛ طبق این گزارش نرخ تورم سالانه منتهی به آبان ماه ۴۱ درصد است. گفتنی است، براساس جداول آماری منتشر شده از سوی بانک مرکزی، نرخ تورم سالانه در سال ۱۴۰۳ معادل ۳۵/۸ درصد بوده است. شاخص کل نسبت به سال قبل در سطح بالایی قرار دارد و رفتار گروه‌های مصرفی به‌ویژه خوراکی‌ها، مسکن و خدمات نشان می‌دهد فشار تورمی روی سبد مصرفی خانوار همچنان در اوج است.

رمزگشایی از تلاطم بازار طلا و ارز

طلای جهانی و دلار داخلی؛ دو محرک اصلی جهش قیمت‌ها

رشد دوباره قیمت ارز و طلا در دو هفته اخیر و ثبت سقف‌های جدید صرفانوسان نیست؛ نشانه‌ای است روشن از استمرار ناکامی سیاست‌های مهار تورم. این تصویر با شاخص‌های تورم نیز همخوانی دارد. در آبان ۱۴۰۴، تورم ماهانه ۳٫۴ درصد، تورم نقطه‌به‌نقطه به حدود ۵۰ درصد و تورم سالانه ۴۰٫۴ درصد ثبت شد، یعنی انتظارات تورمی همچنان بالاست و انگیزه پوشش ریسک با ارز و طلا قوی مانده است.

قیمت ارز و طلا در دو هفته گذشته روندی صعودی به خود گرفت و دیروز رکوردشکنی کرد، به‌طوری‌که نرخ دلار در بازار آزاد غیررسمی (تا لحظه تنظیم این گزارش) با ۱۲۵۰ تومان افزایش نسبت به یکشنبه همین هفته به ۱۱۸ هزار و ۹۰۰ تومان رسیده است. بیشترین نرخ دلار بازار آزاد روز گذشته ۱۱۹ هزار و ۳۵۵ تومان ثبت شده بود. قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز با افزایش ۱۴۳ هزار تومانی نسبت به روز یکشنبه، ۱۲ میلیون و ۱۹۲ هزار تومان را ثبت کرد؛ هر چند تا ۱۲ میلیون و ۳۳۷ هزار تومان هم بالا رفته بود.

نرخ دلار غیررسمی که ابتدای آبان امسال و بعد از ماجرای اسنپ‌بک حدود ۱۰۸ هزار تومان بود، نشان می‌دهد اقدام سه کشور اروپایی برای بازگشت تحریم‌های برجامی، اثر قابل توجهی نداشته است. این موضوع در آمارهای تجارت خارجی نیز مشهود است. با این حال نرخ دلار در ۴۰ روز گذشته بیش از ۱۰ درصد (۱۰ هزار و ۹۰۰ تومان) افزایش داشته است.

قیمت هر اونس طلا در بازارهای جهانی نیز در ۴۰ روز گذشته بیش از ۳ درصد افزایش یافته و دیروز به ۴۲۳۳ دلار رسید اما قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار در همین مدت ۱۲٫۹ درصد (یک میلیون و ۳۹۴ هزار تومان) بازدهی نصیب سرمایه‌گذاران کرده است. قیمت طلا در بازار داخلی از دو قیمت نرخ ارز و قیمت جهانی طلا تأثیر می‌پذیرد که اثرگذاری بالا رفتن نرخ ارز در این افزایش به‌وضوح مشاهده می‌شود. سکه طرح جدید نیز دیروز قیمت ۱۲۶ میلیون و ۹۱۰ هزار تومان را ثبت کرد که رکوردی جدید است. همچنین سکه طرح قدیم ۱۲۱ میلیون و ۳۱۰ هزار تومان، نیم‌سکه ۶۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، ربع‌سکه ۳۷ میلیون و ۳۶۰ هزار تومان و سکه یک گرمی ۱۷ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان دادوستد شد. قیمت هر قطعه سکه طرح جدید یکم آبان امسال ۱۱۳ میلیون و ۲۸۰ هزار تومان بود که در ۴۰ روز گذشته بیش از ۱۳ میلیون و ۶۳۰ هزار تومان (۱۲ درصد) بیشتر شده است.

درحالی‌که نرخ بهره در حال صعود و تولید همچنان با مشکل نقدینگی مواجه است؛ در بازه ۴۰ روز گذشته، بازدهی طلای ۱۸ عیار در بازار داخل به حدود ۱۲٫۹ درصد رسیده، درحالی‌که اونس جهانی حدود ۳ درصد رشد کرده است. این آمار و رشد قیمت طلا و ارز نشان می‌دهد تا وقتی نرخ‌های اسمی سود نتوانند انتظارات تورمی را جبران کنند، سبد دارایی خانوار به نفع دارایی‌های سفته‌بازانه می‌چرخد که راهی برای در امان ماندن از تورم‌های بسیار بالاست.

این شرایط ناکارآمدی سیاست پولی و ارزی را نشان می‌دهد که ریسک‌های تولید (تامین مالی گران) را بالا می‌برد و در مقابل، تبدیل سرمایه به طلا و ارز بازده بهتری داده است. تا زمانی که دولت و بانک مرکزی با انضباط مالی قاطع و قاعده‌گذاری ارزی- پولی شفاف، اعتماد به ریال را بازسازی نکنند، چرخه گریز از ریال بازتولید و تورم بالا تثبیت می‌شود. برای شکستن این چرخه معیوب، باید بودجه‌ریزی تورمی (انضباط هزینه‌ای و پرهیز از پولی‌سازی کسری بودجه)، داشتن سیاست‌های ارزی با ثبات و با توجه به شرایط اقتصادی و تقویت نظارت‌ها مد نظر دولت و سیاستگذار پولی باشد. افزایش‌های اخیر نرخ ارز زنگ خطر برای سیاستگذار است و تمرکز باید از مدیریت نوسان کوتاه‌مدت به سمت کاهش ریسک‌های بنیادین و مهار انتظارات تورمی تغییر کند، زیرا در غیر این صورت، نقدینگی همچنان تولید را دور خواهد زد.

بازار طلا به دو موتور محرک گرفتار شد؛ طلای جهانی که در روزهای اخیر روندی صعودی داشته و انتظارات داخلی که با شتاب متورم شده است. افزایش قیمت جهانی در شرایطی که دلار داخلی بی‌ثبات است، مثل ضربه دوم چکش عمل می‌کند.

همین باعث شد تقاضای خرید طلا و سکه در بازار داخل ناگهان جهش کند؛ نه‌فقط از سوی سرمایه‌گذاران بزرگ بلکه حتی خریداران خردی که در تلاشند ارزش پول‌شان را حفظ کنند. این هجوم تقاضا فاصله قیمت سکه با ارزش ذاتی آن را بیشتر کرد و نرخ‌ها را از حرکت منطقی خارج ساخت.

بانک مرکزی در واکنش به این وضعیت، دست به ابزار آشنای خود برد و تصمیم به برگزاری حراج و پیش‌فروش سکه گرفته است؛ روشی که همواره وقتی انتظارات تورمی فعال می‌شود، برای مهار تقاضای هیجانی به‌کار می‌رود.

به‌گفته کارشناسان اقتصادی، تزریق سکه به بازار زمانی مؤثر است که هم حجم کافی داشته باشد و هم به‌سرعت اجرا شود؛ در غیراین‌صورت فقط یک سیگنال روانی کوتاه‌مدت ایجاد می‌کند.

اما مدیریت بازار ارز پیچیده‌تر است. تا زمانی که شکاف نرخ رسمی و آزاد پابرجا باشد، تقاضای سفته‌بازانه از میان نمی‌رود. کارشناسان معتقدند تنها راه واقعی آرام‌سازی بازار ارز، افزایش عمق عرضه واقعی اسکناس، کوتاه کردن دست دلالان حاشیه‌ای و شفاف‌سازی جریان حواله‌هاست.

بازار ارز با دستور آرام نمی‌شود؛ باید مطمئن شود که بانک مرکزی قصد مداخله مؤثر دارد و جریان عرضه پایدار است، در غیراین‌صورت، هر شوک خارجی یا هر تغییر کوچک در اخبار سیاسی می‌تواند دوباره انتظارات را شعله‌ور کند.

کنار تمام این عوامل، موضوعی که همیشه در چنین جهش‌هایی زمزمه می‌شود، بحث جبران کسری بودجه است؛ گمانی که هربار در فضای رسانه‌ای و بین تحلیلگران تکرار می‌شود، گرچه نمی‌توان فقط با این فرض بازار را تحلیل کرد اما بی‌تردید زمانی که سیاست مالی شفاف نیست و کسری بودجه مزمن به اقتصاد فشار می‌آورد، هر موج افزایشی به این فرضیه دامن می‌زند و بخشی از جامعه آن را جدی می‌گیرد.

در مجموع، افزایش اخیر قیمت‌ها حاصل کنار هم قرار گرفتن چند قطعه از یک پازل است: تکانه جهانی بیت‌کوین، رشد قیمت اونس، تقاضای فصلی ارز در آذر، شکاف بزرگ نرخ‌ها، کمبود عمق معاملات رسمی، هجوم پول‌های سرگردان به طلا و سکه، و بازگشت انتظارات تورمی.

تا زمانی که این مجموعه عوامل کنار هم عمل می‌کنند، بازار همچنان مستعد جهش‌های سریع خواهد بود؛ جهش‌هایی که شروع‌شان ناگهانی است اما پایان‌شان همیشه کندتر و پرهزینه‌تر.

رفع ناترازی با تجدیدپذیرها

ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور تا ماه آینده به ۴۰۰۰ مگاوات می‌رسد

یکی از ناترازی‌های کشورمان در حوزه انرژی، مربوط به برق است که سبب خاموشی برای بخش خانگی و صنعت شده؛ همین چند روز پیش بود که محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور اعلام کرد اقتصاد ایران سال گذشته در بخش صنعت حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان عدم‌النفع داشته است. کشورمان در حالی با بحران ناترازی برق، فرسودگی نیروگاه‌های حرارتی و کمبود گاز در اوج مصرف (فصل سرما) دست‌وپنجه نرم می‌کند که با داشتن حدود ۲۷۰ روز آفتابی به نوعی روی کمربند خورشیدی جهان نشسته است؛ جایی که می‌تواند به جای سوزاندن بیشتر گاز و مازوت، از آفتاب و باد، برق تولید شود. توسعه تجدیدپذیرها و به‌ویژه نیروگاه‌های خورشیدی، فقط یک بحث زیست‌محیطی یا نمایشی نیست بلکه مستقیما به امنیت انرژی، کاهش سوخت‌های فسیلی و... گره خورده است. هر مگاوات برقی که از خورشید تولید می‌شود، به معنی آزاد شدن گاز برای صادرات، کاهش فشار بر بودجه و کمتر شدن خاموشی در تابستان و زمستان است. طبق برنامه اعلامی دولت چهاردهم، قرار است تا سال ۱۴۰۷ (پایان عمر دولت) ظرفیت تولید برق تجدیدپذیرها به ۳۰ هزار مگاوات برسد که اگر اجرایی شود، جایگاه برق خورشیدی از یک گزینه فرعی، به ستون سوم امنیت انرژی ایران در کنار نفت و گاز ارتقاء می‌یابد.

حمایت دولت از نیروگاه‌های تجدیدپذیر

براساس گزارش آخرین وضعیت عملکرد مصوبات شورای اقتصاد در زمینه نیروگاه‌های تجدیدپذیر که در این جلسه ارائه شد، تا ۱۰ دهم آذر (روز گذشته)، ۳۱۶۵ مگاوات ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر ایجاد شده و ۵۲۸ ساختگاه با ظرفیت ۷۸۵۰ مگاوات در حال اجراست. در ادامه این جلسه موضوعاتی از قبیل نحوه تامین مالی برای افزایش ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر مورد بررسی قرار گرفت. محمدرضا عارف در این جلسه درباره اقدامات انجام‌شده برای افزایش تولید برق گفت: اقدام خوبی برای ایجاد بیش از ۳۰۰۰ مگاوات برق از محل نیروگاه‌های تجدیدپذیر انجام شده است. وی ادامه داد: دولت از افزایش ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر حمایت می‌کند. اقدامات خوب و ارزشمندی در این زمینه انجام شده و اکنون بخش دولتی و خصوصی آمادگی کامل برای افزایش ظرفیت تولید برق از محل نیروگاه‌های تجدیدپذیر را دارند. با این حال به طرح جامعی نیز نیاز است تا در تابستان سال آینده، کسری برق نداشته باشیم.

ظرفیت تجدیدپذیرها به ۳۱۰۰ مگاوات رسید

در همین راستا روز گذشته ۴۴۵ مگاوات نیروگاه خورشیدی به‌طور رسمی افتتاح و عملیات اجرایی ۱۷۷ مگاوات پروژه جدید در بیش از ۹۰ منطقه کشور با سرمایه‌گذاری ۱۸ هزار و ۶۷۸ میلیارد تومانی آغاز شد که گامی مهم در مسیر تقویت پایداری شبکه برق در زمان پیک مصرف و کاهش ناترازی برق است و حرکت به سوی آینده‌ای پاک، پایدار و مبتنی بر اقتصاد سبز ارزیابی می‌شود. با ورود این ظرفیت جدید، ایران از مرز تولید ۳۱۰۰ مگاوات تجدیدپذیر عبور کرده و ارزش سرمایه‌گذاری این مجموعه پروژه‌ها ۱۸ هزار و ۶۷۸ میلیارد تومان است که نتیجه تلاش متخصصان ایرانی و نشانه‌ای از شتاب چشم‌گیر توسعه انرژی‌های پاک در کشور به‌شمار می‌رود. بهره‌برداری از این ۴۴۵ مگاوات سبب جلوگیری از انتشار ۶۱۵ هزار تن CO^2، صرفه‌جویی سالانه بیش از ۲۵۱ میلیون مترمکعب گاز طبیعی و جلوگیری از مصرف ۱۹۷ هزار مترمکعب آب در سال می‌شود. طبق بررسی‌ها با ورود هر ۱۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی به مدار تولید سالانه از مصرف بیش از ۴۴ هزار متر مکعب از مصرف آب و افزون بر ۵۶ میلیون متر مکعب گاز طبیعی جلوگیری می‌شود و همچنین باعث پیشگیری از انتشار ۱۳۸ هزار تن گاز CO^2 در هوا خواهد شد. ظرفیت تولید برق تجدیدپذیرها در پایان سال گذشته ۱۷۰۰ مگاوات بود که قرار است تا پایان امسال به ۵۰۰۰ مگاوات برسد، یعنی ظرفیت کشور سه برابر شده که به معنای رشد ۲۰۰ درصدی توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر خواهد بود.

درخواست وزیر نیرو از مردم

عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو نیز در این مراسم با بیان این‌که سرتاسر کشور تبدیل به یک کارگاه بزرگ توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر شده است، گفت: در بخش آب، برق، خطوط انتقال و توسعه تجدیدپذیرها، پروژه‌های مهمی در سراسر کشور در حال انجام است. وی با بیان این‌که ظرفیت انرژی‌های تجدیدپذیر به ۳۲۰۰ مگاوات نزدیک شده است، افزود: امیدواریم این ظرفیت را تا تابستان سال آینده به ۱۱ هزار مگاوات برسانیم. علی‌آبادی با تاکید بر این‌که اولویت استفاده از ظرفیت‌های تجدیدپذیر استان‌های تولیدکننده هستند، افزود: در صورت مازاد تولید در این استان‌ها انرژی‌های مازاد نیاز مصرفی استان به سایر استان‌ها صادر خواهد شد. وزیر نیرو همچنین از هموطنان دعوت کرد نسبت به راه‌اندازی پنل‌های خورشیدی بر پشت بام‌های خانه‌های‌شان اقدام کنند تا هیچ نگرانی در حوزه تامین برق مصرفی خود نداشته باشند. علی‌آبادی در جمع خبرنگاران نیز درباره زمان تحقق اهداف تجدیدپذیرها اظهار کرد: این اهداف تابع شرایط مختلف است. اگر منابع مالی تأمین شود و جذب سرمایه بخش خصوصی با شدت ادامه پیدا کند، تا پایان امسال از عدد ۵۰۰۰ مگاوات عبور می‌کنیم و تا تابستان سال آینده نیز از عدد ۱۱ هزار خواهیم گذشت. وی تأکید کرد: برق مازاد تجدیدپذیر متعلق به بخش خصوصی است و می‌توانند آن را بفروشند، صادر کنند یا در جای دیگری مصرف کنند. علی‌آبادی با تأکید بر این‌که توسعه تجدیدپذیرها فقط محدود به خورشیدی نیست، تصریح کرد: نیروگاه‌های بادی همچنان در دستور کار قرار دارند؛ نیروگاه‌های بادی و خورشیدی به‌طور مکمل پیگیری می‌شوند و نیروگاه‌های برق‌آبی نیز همچنان از محورهای مهم توسعه هستند. علی‌آبادی ادامه داد: برنامه‌های گسترده‌ای نیز در حوزه نیروگاه‌های حرارتی و رفع محدودیت‌های شبکه انتقال در حال اجراست. علاوه بر این، طرح‌های هوشمندسازی شبکه و بهینه‌سازی مصرف نیز با هدف ارتقای عدالت در توزیع و مصرف برق پیش می‌رود که جزئیات آن به‌زودی اطلاع‌رسانی خواهد شد. وزیر نیرو با اشاره به اهمیت توسعه شبکه و ذخیره‌سازی انرژی اضافه کرد: یکی از الزامات توسعه تجدیدپذیرها، تکمیل زیرساخت‌های لازم از جمله نصب ذخیره‌سازهای انرژی است. توصیه می‌کنم مردم به ذخیره‌سازهای برق در سطح خانگی توجه کنند، موضوعی که با همکاری بانک‌ها در دست تسهیل است. علی‌آبادی اظهار کرد: برق تولیدی نیروگاه‌های تجدیدپذیر دولتی برای تأمین نیاز داخلی مصرف می‌شود و مازاد آن صادر خواهد شد. در بخش خصوصی نیز تولیدکنندگان می‌توانند برق خود را در اختیار صنایع قرار دهند یا صادر کنند و در راستای جذاب‌سازی بازار برق، هیچ محدودیتی در این زمینه وضع نشده است.

سهم تجدیدپذیرها از ۳ درصد گذشت

محسن طرزطلب، رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر در مراسم افتتاح این نیروگاه‌های تجدیدپذیر، اظهار کرد: ورود همزمان چنین ظرفیتی به صورت یکجا به مدار تولید در تاریخ توسعه خورشیدی ایران کم‌سابقه است. او افزود: مهرماه سال گذشته ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر ۱۲۰۰ مگاوات بود که با ورود نیروگاه‌های جدید به مدار تولید برق شاهد عبور ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور از ۳۱۰۰ مگاوات و رسیدن سهم این نیروگاه‌ها از سبد نیروگاهی کشور به بیش از ۳ درصد هستیم. معاون وزیر نیرو تاکید کرد: در صورت تأمین منابع و ادامه روند فعلی، ظرفیت تجدیدپذیر کشور تا پایان سال می‌تواند به ۵۰۰۰ مگاوات برسد یعنی رشدی بیش از ۴۱۰ درصد نسبت به ابتدای سال خواهیم داشت. هم‌اکنون طرح‌های فعال در ۹۰ نقطه از ۱۵ استان در حال اجراست و هر مرحله، استان‌های بیشتری را وارد چرخه توسعه می‌کند. طرزطلب اعلام کرد: با بهره‌برداری از پروژه‌های در دست اجرا، ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور تا ماه آینده به ۴۰۰۰ مگاوات خواهد رسید.

افزایش ۱۰۷ درصدی ظرفیت تجدیدپذیرها در یک سال

امیر دودابی‌نژاد، معاون برنامه‌ریزی و نوآوری ساتبا نیز گفت: ظرفیت منصوبه نیروگاه‌های تجدیدپذیر از مهر سال گذشته تا مهر امسال تقریبا افزایش ۱۰۷ درصدی داشته و طی یک سال دو برابر شده است. وی افزود: در یک سال گذشته، توسعه تجدیدپذیرها به نقطه‌ای رسیده که هر دو هفته به اندازه یک سال سنوات گذشته ظرفیت جدید به شبکه اضافه شده و ظرفیت کشور در حوزه انرژی‌های پاک دو برابر شده است. دودابی‌نژاد اعلام کرد: ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر تا ابتدای تابستان سال آینده به ۷۰۰۰ مگاوات خواهد رسید. همچنین طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، ظرفیت منصوبه تا پایان تابستان آینده به ۱۱ هزار مگاوات می‌رسد. برای حمایت از سرمایه‌گذاری در این حوزه، دولت تصمیمات بسیار مؤثری اتخاذ کرده و همین اقدامات زمینه پیشبرد پروژه‌ها و رشد روزافزون نیروگاه‌های تجدیدپذیر را در کشور فراهم کرده است.

نبض اقتصاد

سرنوشت سهمیه بنزین خودروهای نوشماره روی میز دولت

از شنبه هفته آینده (۱۵ آذر ماه) تصمیم بنزینی دولت اجرایی خواهد شد که طبق آن، این فرآورده سه نرخی می‌شود و باید منتظر نرخ سوم بنزین با قیمت ۵۰۰۰ تومان باشیم. با این حال طبق این تصمیم به خودروی نوشماره سهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی (۶۰ لیتر) و ۳۰۰۰ تومانی (۱۰۰ لیتر) دیگر تعلق نمی‌گیرد و باید با نرخ سوم سوختگیری کنند. خودروی نوشماره همان خودروی تولید کارخانه‌ای است که برای نخستین‌بار شماره‌گذاری می‌شود و در چارچوب طرح جدید بنزین، حتی در صورت تعویض پلاک نیز این خودروها همچنان در زمره نوشماره قرار خواهند گرفت و مشمول سهمیه‌های بنزین با نرخ اول و نرخ دوم نمی‌شوند.

هم‌زمان با آغاز اجرای طرح جدید سهمیه‌بندی بنزین، موضوع خودروهای نوشماره و چگونگی تخصیص سهمیه به آنها به یکی از دغدغه‌های اصلی مالکان خودرو تبدیل شده است. البته این سؤال نیز مطرح است که آیا به خودروهای نوشماره‌ای که کارت سوخت آنها پیش از این صادر شده، سهمیه تعلق نمی‌گیرد؟ بنا بر اطلاع‌رسانی‌های اخیر، ملاک اعمال سیاست برای خودروهای شخصی نوشماره از زمان اجرای طرح خواهد بود و تاریخ دقیق آن از سوی دولت اعلام خواهد شد. کرامت ویس‌کرمی، مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران درباره مصوبه هیأت وزیران درباره سه‌نرخی شدن بنزین، اظهار کرد: با اجرای این مصوبه، هیچ تغییری در مقدار سهمیه و نرخ اول و دوم که خودروها دریافت می‌کنند، ایجاد نمی‌شود؛ به‌عبارت دیگر، سهمیه ۶۰ لیتر بنزین با نرخ اول (۱۵۰۰ تومان) و ۱۰۰ لیتر با نرخ دوم (۳۰۰۰ تومان) تغییر نمی‌کند. وی با تأکید بر این‌که هدف مصوبه هیأت وزیران، کنترل و مدیریت این موضوع است که مردم از کارت هوشمند شخصی خود استفاده کنند، بیان کرد: هم‌اکنون روزانه حداقل ۴۰ درصد عرضه بنزین با کارت اضطراری جایگاه‌ها انجام می‌شود. این درحالی است که میانگین مصرف روزانه بنزین ۱۳۳ میلیون لیتر است؛ به عبارت دیگر، روزانه ۵۳ میلیون لیتر از کارت جایگاه با نرخ ۳۰۰۰ تومان استفاده می‌شود.

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران افزود: به افرادی که کارت هوشمند سوخت ندارند، کارت داده می‌شود و از نیمه دوم آذر، قیمت سوختی که با کارت جایگاه دریافت می‌شود ۵۰۰۰ تومان خواهد بود و زمان دقیق بعدا اطلاع‌رسانی می‌شود.

همچنین منظور از نوشماره، خودروی صفر کیلومتر است که تازه از کارخانه بیرون آمده است.

حالا با وجود این‌که دولت چهاردهم سیاست‌های جدید بنزینی را با هدف مدیریت مصرف و کاهش واردات سوخت دنبال می‌کند، تصمیم اخیر درباره حذف سهمیه بنزین خودروهای نوشماره با پرسش‌ها و انتقادهایی همراه شده است. این تصمیم قرار است در کارگروهی متشکل از وزارت کشور، وزارت اطلاعات، وزارت نفت، سازمان برنامه و بودجه و سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی نهایی شود اما ابهام‌ها درباره زمان اجرا، دامنه شمول و موارد دیگر همچنان ادامه دارد.

با وجود تأکید دولت بر ضرورت اصلاح، حذف سهمیه بنزین خودروهای نوشماره چند نکته را به‌همراه دارد؛ در مدل پیشنهادی، همه خودروهای نوشماره چه اقتصادی و کم‌مصرف و چه لوکس و پرمصرف مشمول یک قاعده می‌شوند. منتقدان این موضوع را فاقد عدالت مصرفی می‌دانند. با حذف سهمیه، هزینه استفاده از خودروهای نو افزایش می‌یابد و ممکن است بخشی از خریداران به جای خودروهای جدید به سمت خودروهای کارکرده حرکت کنند؛ روندی که می‌تواند نوسازی ناوگان را کند کند. همچنین در حالی‌که محدودیت برای خودروهای جدید اعمال می‌شود، هنوز سیاست‌هایی برای تشویق خرید خودروهای کم‌مصرف یا استاندارد ارائه نشده، موضوعی که باعث می‌شود این تصمیم بیشتر بازدارنده باشد تا سیاست هدایت مصرف را دنبال کند.

با این‌حال برای خودروهای نوشماره قرار است همین سهمیه پایه نیز حذف شود؛ تصمیمی که در صورت اجرای سراسری، الگوی مصرف بخش مهمی از خودروهای تازه شماره‌گذاری‌شده را تغییر خواهد داد. دولت تأکید کرده که این تصمیم نهایی نیست و امکان اصلاح آن وجود دارد؛ روشن‌شدن سازوکار اجرا، زمان‌بندی و تمایزگذاری میان خودروهای مختلف، می‌تواند از ابهام‌ها و نگرانی‌های فعلی بکاهد.